

Fæstningen er nedlagt? Saa tænker jeg dog, at man vil give de Paagjældende Frihed til at bygge, i alt Fald Bindingsværksbygninger. Men dette bør dog siges; thi Tingenes Tilstand, som den er nu, er den, at Krigsministeriet anseer sig for berettiget til at nægte Opførelse af Bygninger af enhver Art. Jeg troer, at disse Ciere, som enten ikke kunne eller ikke ville indlade sig paa det efter den ærede Ministers Mening billige Forslag, som Loven byder dem, virkelig have et Retskrav, i alt Fald et stærkt Retsfærdighedskrav paa at faae at vide, hvorledes man tænker sig deres fremtidige Stilling ligeoverfor Staten eller Communen. Jeg troer ikke, at man bør lade sig nøje med, at der gives disse Mænd Anvisning paa, at de, hvis enten militaire Autoriteter eller Magistraten skulde give et Afslag, kunne gaae til Domstolene; det bør vistnok ikke stee.

Endnu, førend jeg slutter, blot en eneste Betragtning. Det er en meget betydelig Bærbi, hvorom der her handles. Regjeringens Udkaft gik ud paa, at Regjeringen skulde bemyndiges til at sælge de omspurgte Grunde, enten som en Heelhed eller deelviis, og Regjeringen havde i Motiverne udtalt, at den maatte ansee det som ønskeligt, om der kunde sluttes en Overeenskomst med Kjøbenhavns Commune om, at denne enten i det Hele eller deelviis overtog disse Grunde. Denne Tanke har i det i det andet Thing nebsatte Udvalg flaaet dybe Rødder, og, saavidt mig bekjendt, uden at den allerringeste Forhandling med Communen er foregaaet, og uden at man har den allerførste Idee om, hvorvidt Communen skulde være villig til at indlade sig paa et Arrangement af den Natur, det være sig ordnet paa den Maade, som Folkethinget har vedtaget, eller paa den Maade, hvorpaa Sagen maaskee vil blive ordnet ved Landsthingets Virksomhed i nærværende Samling — uden at have mindste Kjendskab dertil, siger jeg, har man givet Krigsministeren en Bemyndigelse til at afflutte en saadan Overeenskomst med Communen. Det forekommer mig, at dette er noget afvigende fra, hvad der pleier at stee i Forhold af denne Natur. Naar vi tillade en Minister at afflutte en for Staten forpligtende Contract, der gjælder Millio-

ner, f. Ex. om en Jernbane eller et andet lignende Foretagende, da pleier Ministeren at have sin Contrahent, og da pleier Thinget at vide, at dette forholder sig saa, saa at den Bemyndigelse, der gives, ikke gives hen for Bind og Bøve; men i dette Tilfælde seer jeg ikke rettere, end at vi staae Fare for at give en Bemyndigelse, der ikke vil faae Betydning. Men endnu Et. Det forekommer mig, at vi ogsaa paa en vis Maade handle imod vor Sædvane, idet vi give en saa overordentlig vigtig Bemyndigelse uden at forbeholde Rigsdagen den mindste Control med dens Anvendelse. Hvorfor saa stort Hastværk i denne Sag, hvorfor ikke give Kjøbenhavns Commune Tid og Leilighed til at overtænke denne Plan, til at sætte sig i Forbindelse med Ministeren og til at afflutte en foreløbig, om ikke afgjort bindende, saa dog saa omtrent bindende Contract med denne? Saa kunde man komme til Rigsdagen med Forslag; saa kunde vi see ganske anderledes ind i Forholdet, da vilde vi ikke, saaledes som det næsten forekommer mig, at vi gjøre i denne Sag, handle iblinde. Dette er en almindelig Betragtning, der maaskee turde have Betydning for det ærede Thing. — Til det ærede Udvalg henstiller jeg, om ikke min Betænkelse ved § 8 med Hensyn til Ciernes fremtidige Stilling maatte fortjene at komme under Overveelse.

Ordføreren: Hvad angaaer Oprindelsen til de Byggeindskrænkninger, hvorom der her er Tale, da har Udvalget ikke fundet Anledning til at indlade sig paa en nærmere Undersøgelse deraf, en Undersøgelse, hvorom man, efter hvad der forelaa, ogsaa maatte antage, at den ikke vilde føre til Noget. Om der i sin Tid er blevet betalt Penge derfor eller ikke, det forekom os nemlig i Virkeligheden at være ganske ligegyldigt, naar denne Fæstningsfervitut nu har bestaaet i umindelige Tider — thi trods, hvad den ærede sidste Taler bemærkede, kan man dog i en vis Forstand føre denne Tilstand til omtrent 200 Aar tilbage. Det har altid været anerkjendt i Principet, at Fæstningsfervituten paahvilede i alt Fald de nærmest udenom Fæstningen liggende Grunde. Det kan være, at Servituten til sin Tid er fra Statens Side